

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 20.10.2020

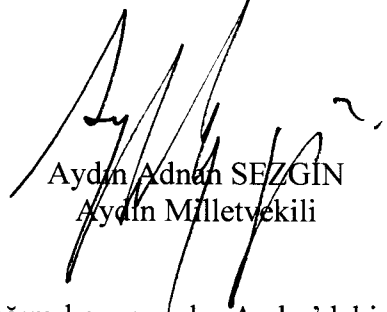
Sayı: 3002

35275

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 14.10.2020

Aydın Adnan SEZGİN
Aydın Milletvekili

20 Şubat 2020 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda yaptığım konuşmada, Aydın'daki jeotermal santrallerin insan sağlığı, çevre ve hayvancılık gibi alanlarda yarattığı tahribatı gündeme getirerek, JES'lerin deprem ve yangın gibi felaketlere de davetiye çıkarttığını ifade etmiştim. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı bu konuyu ivedilikle ele almaya ve JES'lerin deprem sarsıntıları üzerindeki etkilerini araştırmaya davet etmiştim.

Dünyada jeotermal alanlarda çok sayıda deprem gözlenmektedir. 26 Şubat 2020 tarihinde yaptığım basın açıklamasında da ayrıntılı şekilde altını çizdiğim gibi, saygın bilimsel ve akademik dergilerde yayınlanan makaleler ve araştırmalar, jeotermal enerji santrallerinin deprem riskini artırdığını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Dünyanın en prestijli bilimsel dergilerinden olan "Science" dergisinin Ağustos 2013 tarih ve 6145 sayılı nüshasında Emily E. Brodsky ve Lia J. Lajoie imzasıyla yayınlanan "Anthropogenic Seismicity Rates and Operational Parameters at the Salton Sea Geothermal Field" başlıklı çalışma, dünyanın önde gelen jeotermal bölgelerinden olan Güney Kaliforniya'da bulunan Salton Denizi jeotermal sahasındaki JES tesisleri tarafından çıkartılan veya reenjekte edilen toplam sıvı hacminin, bölgedeki deprem sayısı ile doğru orantılı olduğunu ortaya koymaktadır.

Stanford Üniversitesi tarafından yapılan başka bir araştırma ise, 2017 yılının Kasım ayında Güney Kore'de gerçekleşen, onlarca kişinin yaralanmasına ve 1700 kişinin evlerini terk etmesine neden olan yıkıcı bir depremin nedeninin bölgedeki jeotermal enerji projeleri olduğunu ortaya koymuştur. Jeofizikçi William Ellsworth tarafından gerçekleştirilen ve yine Science dergisinde 2019 yılının Mayıs ayında yayınlanan "Managing injection-induced seismic risks" başlıklı çalışmada, "Pohang depremi, enerji üretimi amacıyla açılan jeotermal kuyuların depremle ilişkisini ortaya koyan en iyi örnek olarak öne çıkıyor" ifadeleri kullanılmaktadır.

İsviçre'de bulunan "İsviçre Sismoloji Servisi" adlı federal deprem araştırmaları ajansı tarafından gerçekleştirilen bir araştırmaya göre ise, İsviçre'de beşeri kaynaklı depremler esas olarak jeotermal enerji projelerinden kaynaklanmaktadır. Kurum, 2006 yılında Basel'de gerçekleşen 3,4 büyüklüğündeki depremin, jeotermal tesislerde yere yüksek basınçta su enjekte edilmesi ile tetiklendiğini belirtmektedir.

Son olarak, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) finansmanıya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adına yürütülen “Türkiye’de Jeotermal Kaynakların Kümülatif Etki Değerlendirmesi” projesi kapsamında hazırlanan “Taslak Kümülatif Etki Değerlendirme Raporu”nda, jeotermal kaynakların değerlendirilmesine yönelik jeotermal akışkanın üretimi, re-enjeksiyonu, bu işlemlerin sıcaklık ve debi değerlerine bağlı olarak düşük şiddetli sismik aktivite gözlenebildiği; her ne kadar düşük şiddetli bir aktivite olsa da, mevcut tektonik yapıya olumsuz etkisi olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede;

- 1) Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi verilerine göre, Aydın’da jeotermal tesislerin kurulmaya başlandığı 1984 yılından önceki 35 yıl ile 1984 yılından sonraki 35 yıl içinde meydana gelen deprem sayılarını karşılaştırıldığında, 1984 yılından sonra yüzde 34 daha fazla deprem meydana geldiği görülmektedir. Bakanlığınız bu artışın nedenini nasıl açıklamaktadır?
- 2) JES tesislerinin çevresindeki sismik aktivitenin tespitine yönelik ölçümler yapılmakta mıdır? Son 5 yıla ilişkin ölçüm sonuçları nedir?
- 3) Bakanlığınızca yürütülen proje kapsamında hazırlanan raporda ortaya koyulan tektonik yapıya olumsuz etkiler ve bunların kümülatif sonuçlarının yaratabileceği önemli risklere karşı ne gibi tedbirler alınması planlanmaktadır?